

Ασκήσεις Πραγματικής Ανάλυσης

e-ritixia στην -κπαίδευση

Για περισσότερα λυμένα θέματα και ασκήσεις επικοινωνήστε μαζί μας.

Διαθέτουμε μεγάλη ποικιλία υλικού για μια πληθώρα μαθημάτων.

1 Τοπολογία μετρικών χώρων

Άσκηση 1.1 Έστω (X, d) μετρικός χώρος. Αποδείξτε ότι

- (i). για κάθε $A \subseteq X$ ισχύει $X \setminus A^\circ = \overline{X \setminus A}$,
- (ii). για κάθε $A \subseteq X$ ισχύει $\partial A = \overline{A} \cap \overline{X \setminus A}$,
- (iii). για κάθε $A \subseteq X$. Δείξτε ότι $\partial A = \emptyset$ αν και μόνο αν το A είναι ταυτοχρόνως ανοικτό και κλειστό σύνολο.

Λύση 1.1 (i). Το A° είναι ανοικτό εξ ορισμού. Συνεπώς το συμπλήρωμά του $X \setminus A^\circ$ είναι κλειστό και συνεπώς είναι ίσο με την κλειστότητά του, δηλαδή $X \setminus A^\circ = \overline{X \setminus A}$.

- (ii). Σύμφωνα με τον ορισμό ένα στοιχείο $x \in X$ ανήκει στο ∂A αν για κάθε $\epsilon > 0$ ισχύουν $B(x, \epsilon) \cap A \neq \emptyset$ και $B(x, \epsilon) \cap A^c \neq \emptyset$.

Αν λοιπόν $x \in \partial A$, τότε για κάθε $\epsilon > 0$ ισχύει $B(x, \epsilon) \cap A \neq \emptyset$ και συνεπώς $x \in \overline{A}$. Όμοια έχουμε ότι $x \in \overline{X \setminus A}$. Άρα $\partial A \subseteq \overline{A} \cap \overline{X \setminus A}$.

Αντίστροφα, έστω $x \in \overline{A} \cap \overline{X \setminus A}$ και έστω $\epsilon > 0$ τότε,

- $x \in \bar{A}$ άρα $B(x, \epsilon) \cap A \neq \emptyset$
- $x \in \overline{X \setminus A}$ άρα $B(x, \epsilon) \cap A^c \neq \emptyset$.

Συνεπώς, $x \in \partial A$. Άρα $\partial A \supseteq \bar{A} \cap \overline{X \setminus A}$.

Τελικά, $\partial A = \bar{A} \cap \overline{X \setminus A}$.

(iii). Έστω ότι το A είναι και ανοικτό και κλειστό. Τότε, αφού είναι κλειστό $A = \bar{A}$. Επίσης αφού είναι ανοικτό το συμπλήρωμά του $X \setminus A$ είναι κλειστό άρα, $X \setminus A = \overline{X \setminus A}$. Συνεπώς σύμφωνα με το προηγούμενο ερώτημα

$$\partial A = \bar{A} \cap \overline{X \setminus A} = A \cap (X \setminus A) = \emptyset.$$

Αντίστροφα, έστω ότι $\partial A = \emptyset$. Τότε από το προηγούμενο ερώτημα έχουμε ότι $\bar{A} \cap \overline{X \setminus A} = \emptyset$. Άρα $\bar{A} \subseteq (\overline{X \setminus A})^c$.

Από τον ορισμό της κλειστότητας έχουμε ότι $\overline{X \setminus A} \supseteq X \setminus A$ και παίρνοντας τα συμπληρώματα $(\overline{X \setminus A})^c \subseteq (X \setminus A)^c = A$.

Συνεπώς, $A \subseteq \bar{A} \subseteq (\overline{X \setminus A})^c \subseteq (X \setminus A)^c = A$. Δηλαδή, $A = \bar{A}$ και άρα το A είναι κλειστό.

Όμοια δείχνουμε ότι το $X \setminus A$ είναι κλειστό και συνεπώς το A είναι ανοικτό.

Άσκηση 1.2 (i). Έστω (X, d) μετρικός χώρος και A, B υποσύνολα του X . Δείξτε ότι $(A \setminus B)^\circ \subseteq A^\circ \setminus B^\circ$ και $\overline{A \setminus B} \subseteq \overline{A \setminus B}$.

(ii). Δώστε απόδειξη ή αντιπαράδειγμα για κάθε μια από τις παρακάτω προτάσεις:

(a) αν $A \cap B = \emptyset$, τότε $A \cap \bar{B} = \emptyset$,

(b) αν $A \cap B = \emptyset$, τότε $A^\circ \cap \bar{B} = \emptyset$,

Λύση 1.2 (i). Είναι $(A \setminus B) \subseteq A$, άρα $(A \setminus B)^\circ \subseteq A^\circ$. Αν $x \in (A \setminus B)^\circ \subseteq A^\circ$, τότε υπάρχει $\epsilon > 0$ ώστε $B(x, \epsilon) \subseteq (A \setminus B)$ και επομένως $x \notin B$ άρα και $x \notin B^\circ$. Τελικά $x \in A^\circ \setminus B^\circ$ και έτσι $(A \setminus B)^\circ \subseteq A^\circ \setminus B^\circ$.

Έστω $x \in \overline{A \setminus B}$ και $\epsilon > 0$. Αφού $x \notin \bar{B}$ υπάρχει $\delta > 0$ ώστε $B(x, \delta) \cap B = \emptyset$. Αν $\epsilon_0 = \min\{\epsilon, \delta\}$, τότε αφού $x \in \bar{A}$ έχουμε $B(x, \epsilon_0) \cap A \neq \emptyset$. Έτσι έχουμε ότι υπάρχει $y \in B(x, \epsilon_0) \cap A$. Για το στοιχείο αυτό y έχουμε:

- $y \in A$,

- $y \in B(x, \epsilon_0) \subseteq B(x, \epsilon)$,
- $y \in B(x, \epsilon_0) \subseteq B(x, \delta)$ και άρα $y \notin B$.

Συνεπώς $y \in B(x, \epsilon) \cap (A \setminus B)$, δηλαδή $B(x, \epsilon) \cap (A \setminus B) \neq \emptyset$ και έτσι εξ' ορισμού $x \in \overline{(A \setminus B)}$. Τελικά $\overline{A \setminus B} \subseteq \overline{(A \setminus B)}$

- (ii). (a) Ψευδές. Για παράδειγμα αν (X, d) είναι η πραγματική ευθεία με τη συνήθη μετρική και $A = [0, 1]$, $B = (1, 2)$ τότε
- $A \cap B = \emptyset$,
 - $\overline{B} = [1, 2]$ και άρα $A \cap \overline{B} = \{1\}$.
- (b) Αληθές. Πράγματι, έστω $A \cap B = \emptyset$ και $x \in A^\circ \cap \overline{B}$. Αφού $x \in A^\circ$ υπάρχει $\epsilon > 0$ ώστε $B(x, \epsilon) \subseteq A$. Επίσης $x \in \overline{B}$ άρα $B(x, \epsilon) \cap B \neq \emptyset$, δηλ. υπάρχει $y \in B(x, \epsilon) \cap B$. Επομένως, $y \in A \cap B$. Άτοπο.

2 Συνέχεια

Άσκηση 2.1 (i). Έστω $f : (X, d) \rightarrow (Y, \rho)$ συνεχής συνάρτηση. Αν ο X είναι συμπαγής δείξτε ότι η f είναι ομοιόμορφα συνεχής.

(ii). Έστω (X, d) συμπαγής μετρικός χώρος και έστω $f : X \rightarrow X$ συνεχής. Ορίζουμε μια ακολουθία υποσυνόλων του X ως εξής:

$$K_1 = X \text{ και } K_{n+1} = f(K_n) \text{ για κάθε } n \geq 1.$$

Αποδείξτε ότι η $\{K_n\}$ είναι φθίνουσα ακολουθία συμπαγών υποσυνόλων. Επιπλέον δείξτε ότι αν $K = \bigcap_{n=1}^{\infty} K_n$, τότε $K \neq \emptyset$ και $f(K) = K$.

Λύση 2.1 (i). Έστω $\epsilon > 0$. Επειδή η συνάρτηση f είναι συνεχής για κάθε $x \in X$ υπάρχει $\delta_x > 0$ ώστε $f(B(x, \delta_x)) \subseteq B(f(x), \epsilon/2)$. Η οικογένεια $\{B(x, \delta_x/2)\}_{x \in X}$ αποτελεί ανοικτή κάλυψη του X . Λόγω της συμπαγείας του X υπάρχει πεπερασμένη υποκάλυψη, έστω η $\{B(x_i, \delta_{x_i}/2)\}_{i=1}^m$. Αν $\delta = \frac{1}{2} \min\{\delta_{x_i} : i = 1, \dots, m\}$, τότε για $x, y \in X$ με $d(x, y) < \delta$ έχουμε ότι:

(a) Αφού η $\{B(x_i, \delta_{x_i}/2)\}_{i=1}^m$ είναι πεπερασμένη κάλυψη του X υπάρχει x_k ώστε $x \in B(x_k, \delta_{x_k}/2) \subseteq B(x_k, \delta_{x_k})$.

(b) $y \in B(x_k, \delta_{x_k})$. Γιατί

$$d(x_k, y) \leq d(x_k, x) + d(x, y) < \frac{\delta_{x_k}}{2} + \delta < \frac{\delta_{x_k}}{2} + \frac{\delta_{x_k}}{2} = \delta_{x_k}$$

- (c) Αφού $x \in B(x_k, \delta_{x_k})$ έπεται ότι $p(f(x), f(x_k)) < \epsilon/2$.
 (d) Όμοια αφού $y \in B(x_k, \delta_{x_k})$ έπεται ότι $p(f(x_k), f(y)) < \epsilon/2$.
 (e) Συνεπώς,

$$p(f(x), f(y)) < p(f(x), f(x_k)) + p(f(x_k), f(y)) < \epsilon/2 + \epsilon/2 = \epsilon$$

(ii). Επαγωγικά δείχνουμε ότι το K_i είναι συμπαγές και ότι $K_{i+1} \subseteq K_i$.

βήμα 1. Για $i = 1$ έχουμε ότι το $K_1 = X$ είναι συμπαγές και $K_2 = f(X) \subseteq X = K_1$.

βήμα 2. Έστω ότι το K_i είναι συμπαγές και ότι $K_{i+1} \subseteq K_i$. Τότε το $K_{i+1} = f(K_i)$ είναι συμπαγές ως εικόνα του συμπαγούς K_i μέσω της συνεχούς απεικόνισης f . Επίσης αφού $K_i \subseteq K_{i-1}$ έχουμε $K_{i+1} = f(K_i) \subseteq f(K_{i-1}) = K_i$.

Με επαγωγή δείχνουμε εύκολα ότι $K_n \neq \emptyset$ για κάθε n . Πράγματι, $K_1 = X \neq \emptyset$ και αν $K_{n-1} \neq \emptyset$, τότε $K_n = f(K_{n-1}) \neq \emptyset$.

Αν $K = \bigcap_{n=1}^{\infty} K_n$, τότε παρατηρούμε ότι $K \neq \emptyset$ αφού η οικογένεια $\{K_n\}$ των κλειστών συνόλων του συμπαγούς χώρου X έχει την ιδιότητα της πεπερασμένης τομής. Πράγματι, αν K_{i_1}, \dots, K_{i_m} είναι ένας πεπερασμένος αριθμός συνόλων της οικογένειας μπορούμε να υποθέσουμε ότι $i_1 < \dots < i_m$ και επειδή η οικογένεια είναι φθίνουσα έχουμε ότι

$$K_{i_1} \cap \dots \cap K_{i_m} = K_{i_m} \neq \emptyset.$$

Τέλος

$$\begin{aligned} x \in K &\Leftrightarrow x \in \bigcap_{n=1}^{\infty} K_n \Leftrightarrow \\ f(x) &\in \bigcap_{n=1}^{\infty} f(K_n) = \bigcap_{n=1}^{\infty} K_{n+1} \Leftrightarrow \\ f(x) &\in X \bigcap (\bigcap_{n=1}^{\infty} K_{n+1}) \Leftrightarrow \\ f(x) &\in \bigcap_{n=1}^{\infty} K_n, n \geq 1 \Leftrightarrow \\ &f(x) \in K \end{aligned}$$